

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **E., s. r. o.**, so sídlom v priestoroch P., IČO: X., zastúpeného JUDr. I. I., advokátom, so sídlom M., v konaní **o návrhu navrhovateľa na zápis zmeny zapísaných údajov spoločnosti s ručením obmedzeným do obchodného registra** v oddieli Sro, vložka číslo 13161/L, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 26Nsre 30/2011, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 16. júna 2012 č. k. 14Cob 103/2011-109, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa **z a m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Žilina uznesením z 12. apríla 2011 č. k. 26Nsre 30/2011-98 námietky navrhovateľa podané proti odmietnutiu vykonania zápisu zamietol.

V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ sa návrhom na zápis, podaným dňa 09. marca 2011 domáhal vykonania zmeny zapísaných údajov. Vyšší súdny úradník podľa § 8 ods. 3 zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 530/2003 Z. z.“) odmietol vykonať zápis do obchodného registra. O odmietnutí vykonania zápisu bol navrhovateľ podľa § 8 ods. 4 zákona č. 530/2003 Z. z. upovedomený oznámením z 21. marca 2011. Navrhovateľ podal proti odmietnutiu vykonania zápisu námietky. Súd prvého stupňa poukázal na ustanovenie § 68 ods. 2 a 3 zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Obchodný zákonník). Bol toho názoru, že ustanovenie § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka nie je možné vykladať izolovane bez prihliadnutia na súvisiacu právnu úpravu pri zrušení a likvidácii obchodných spoločností uvedenú v nasledujúcich ustanoveniach § 68 Obchodného zákonníka.

Obchodný zákonník upravuje výnimky, pri ktorých sa pri zrušení obchodnej spoločnosti nevyžaduje likvidácia, napriek tomu, že imanie neprechádza na právneho nástupcu. Jedným z okruhov výnimiek sú rozhodnutia konkurzných súdov. Skutočnosť, že ustanovenie § 68 druhá veta Obchodného zákonníka má všeobecnú povahu pri vymedzení výnimiek, kedy sa nevyžaduje pri zrušení spoločnosti likvidácia, vyplýva z tej skutočnosti, že nie každé rozhodnutie o ukončení konkurzného konania znamená zrušenie spoločnosti a nevyžadovanie následnej likvidácie, ale len to konkurzné rozhodnutie, ktoré je uvedené v § 68 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka. Ustanovenie § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka vo vzťahu ku konkurzným rozhodnutiam je teda všeobecnou úpravou, na ktorú nadväzuje ustanovenie § 68 ods. 3 písm. d) a § 68 ods. 4 Obchodného zákonníka. Ďalším okruhom výnimiek, kedy sa nevyžaduje pri zrušení spoločnosti jej likvidácia je prípad, ak spoločnosť nemá žiaden majetok. Na túto výnimku nadväzuje ustanovenie § 68 ods. 8 a 9 Obchodného zákonníka, t. j. v tých prípadoch, kedy o zrušení spoločnosti rozhoduje súd z dôvodov uvedených v § 68 ods. 6 Obchodného zákonníka alebo z iných dôvodov, uvedených v Obchodnom zákonníku. Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že právna úprava a konštrukcia ustanovenia § 68 Obchodného zákonníka je založená na výnimkách, kedy Obchodný zákonník nevyžaduje pri zrušení spoločnosti prechod imania na právneho nástupcu ani jej likvidáciu, pričom táto právna úprava predpokladá predchádzajúci judikovaný záver súdu o nemajetnosti spoločnosti (na základe predchádzajúceho vykonaného súdneho dokazovania), a to či už prostredníctvom rozhodnutí konkurzných súdov (uvedených v § 68 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka), kedy jednoznačne zo zákona táto výnimka vyplýva alebo pri rozhodnutí súdu o zrušení obchodnej spoločnosti postupom podľa § 68 ods. 6, 7, 8 a 9 Obchodného zákonníka. V prípade rozhodnutia konkurzných súdov uvedených v § 68 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, ako aj v prípade rozhodnutia súdu o zrušení spoločnosti bez likvidácie z dôvodu jej nemajetnosti, je následne obchodná spoločnosť ex offo vymazaná z obchodného registra. Dôvodom tohto zjednodušeného postupu bez podania návrhu zapísanej spoločnosti na jej výmaz z obchodného registra a bez akýchkoľvek príloh je práve predchádzajúce súdne konanie, ktorého výsledkom je záver o nemajetnosti obchodnej spoločnosti.

Takýto

postup

pri výmaze z obchodného registra však nie je umožnený a zákon ho ani nepredpokladá, v prípade, ak by došlo k zrušeniu spoločnosti rozhodnutím príslušného orgánu samotnej spoločnosti z dôvodu jej nemajetnosti, t. j. bez likvidácie a bez právneho nástupcu. Ak spoločnosť samotná dobrovoľne podáva návrh na svoj výmaz z obchodného registra, môže tak urobiť iba na tlačive č. 19 podľa vyhlášky č. 25/2004 Z. z. a potom je jej

povinnosťou predložiť tie prílohy, ktoré sú vymenované v § 28 vyhlášky č. 25/2004 Z. z. a rozlíšené podľa toho, či sa jedná o zrušenie spoločnosti s právnym nástupcom na základe zlúčenia, splynutia alebo rozdelenia, alebo je povinnosťou zapísanej spoločnosti predložiť tie prílohy, ktoré sú uvedené v § 28 ods. 4 vyhlášky č. 25/2004 Z. z., t. j. v prípade, keď dôjde k rozhodnutiu spoločnosti o jej zrušení s likvidáciou. V danom prípade spoločnosť, ak nemá právneho nástupcu, musí vstúpiť do likvidácie, a to aj v prípade, ak by sa spoločnosť zrušila dohodou. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvého stupňa v zmysle § 200 ods. 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) námietky navrhovateľa zamietol.

Krajský súd v Žiline na odvolanie navrhovateľa uznesením zo 16. júna 2012 č. k. 14Cob 103/2011-109 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa a zároveň pripustil dovolanie proti svojmu rozhodnutiu.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že základná otázka, ktorá bola riešená v konaní pred súdom prvého stupňa v súvislosti s podaným návrhom na výmaz obchodnej spoločnosti - E., s. r. o., so sídlom v priestoroch P., IČO: X. z obchodného registra, spočívala v tom, či boli splnené zákonné podmienky k tomu, aby mohol byť navrhovateľ ako obchodná spoločnosť vymazaný z obchodného registra v zmysle rozhodnutia orgánu tejto spoločnosti, a to valného zhromaždenia z 15. decembra 2008, na ktorom spoločníci zrušili spoločnosť E., s. r. o. bez likvidácie z dôvodu, že spoločnosť nemá žiaden majetok.

Odvolací súd konštatoval, že v konečnom dôsledku súd prvého stupňa vyslovil názor, že ustanovenie § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka, kedy toto ustanovenie nevyžaduje pri zrušení spoločnosti likvidáciu z dôvodu, že spoločnosť nemá žiaden majetok a nevyžaduje prechod imania na právneho nástupcu, priamo súvisí, a to výhradne s ustanovením § 68 ods. 9 Obchodného zákonníka, t. z. v prípadoch, kedy súd a nie spoločníci spoločnosti rozhoduje o zrušení spoločnosti a na základe vykonaného dokazovania dospeje k záveru o nemajetnosti zapísanej spoločnosti v obchodnom registri.

Odvolací súd poukázal na citácie zákonných ustanovení § 68 ods. 1, 2 a 3 písm. b) Obchodného zákonníka a ustanovenia § 8a ods. 1 písm. c) zákona č. 530/2003 Z. z.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia ďalej uviedol, že spoločníci, resp. príslušný orgán spoločnosti môže rozhodnúť o zrušení spoločnosti s likvidáciou alebo bez likvidácie,

iba ak súčasne rozhodnú o zlúčení, splynutí, alebo rozdelení spoločnosti, čo vyplýva z ustanovenia § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka. V prípade dobrovoľného zrušenia spoločnosti bez právneho nástupcu musí spoločnosť vždy vykonať likvidáciu, preto v zmysle ustanovenia § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka, vzájomného výkladu s ustanovením § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka, v spojení s ustanovením § 68 Obchodného zákonníka spoločnosť môže rozhodnúť len o tom, že sa zrušuje bez likvidácie s právnym nástupcom alebo že sa zrušuje s likvidáciou, ak imanie neprechádza na právneho nástupcu. V iných prípadoch ako v uvedených, súd nemôže na návrh spoločnosti titulom rozhodnutia spoločnosti o jej zrušení bez likvidácie a bez právneho nástupcu vykonať výmaz spoločnosti z obchodného registra, keďže o takomto stave nemajetnosti spoločnosti nebolo vydané žiadne právoplatné súdne rozhodnutie, na základe ktorého by bol výmaz spoločnosti z obchodného registra možný. Hoci súd prvého stupňa mal preukázané, že spoločnosť nemá žiaden majetok, bolo potrebné o tomto najskôr rozhodnúť právoplatným súdnym rozhodnutím a až následne navrhovateľa ako obchodnú spoločnosť vymazať z obchodného registra. V súvislosti s vykonaným právnym zhodnotením odvolací súd poukázal na ust. § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka, v ktorom bola úprava doplnená, a to v časti „...,ak ide o zrušenie spoločnosti s likvidáciou alebo o zrušenie spoločnosti bez likvidácie s právnym nástupcom“, ktoré spôsoby zrušenia sa viažu na rozhodnutie spoločníkov alebo orgánu spoločnosti. Spôsob zrušenia spoločnosti bez likvidácie a bez právneho nástupcu patrí tak do dispozície súdu, čo znamená, že pri zrušení spoločnosti bez likvidácie pre nemajetnosť sa vyžaduje judikovaný záver súdu o tom, že spoločnosť nemá žiaden majetok.

Odvolací súd uviedol, že pokiaľ sa odchyľil od doterajšej rozhodovacej činnosti, tak je to postup vyvolaný potrebou zjednotenia súdneho rozhodovania v registrovom konaní v prípadoch, ak sama spoločnosť pristúpi k rozhodnutiu o jej zrušení bez likvidácie z titulu, že nemá žiaden majetok a následne pre túto skutočnosť podá na súd návrh na výmaz z obchodného registra.

Odvolací súd mal za to, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a preto proti svojmu potvrdzujúcemu rozhodnutiu pripustil dovolanie z dôvodu, že nie je jednotný prístup, resp. spôsob riešenia tejto právnej otázky, keďže niektoré konajúce registrové súdy na základe rozhodnutia spoločnosti o jej zrušení bez likvidácie, ak nie je žiaden majetok, podľa ustanovenia § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka uskutočnia výmaz takejto spoločnosti z obchodného registra, zatiaľ čo aj v predmetnom súdnom

rozhodnutí bol prijatý právny názor, že postup zrušenia spoločnosti bez likvidácie z dôvodu, že spoločnosť nemá žiaden majetok, s následne podaným návrhom na výmaz takejto spoločnosti, nie je možný bez súdneho rozhodnutia, t. z. že tento spôsob zrušenia spoločnosti podporne aj podľa znenia ustanovenia § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka spoločnosťou nie je možný.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 21. júla 2011.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie navrhovateľ, ktorého prípustnosť odôvodnil podľa § 239 ods. 2 písm. a) O. s. p. Navrhovateľ v dovolaní poukázal na ustanovenie § 151 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého je možné zrušiť spoločnosť s ručením obmedzeným okrem prípadov uvedených v § 68 aj rozhodnutím súdu podľa ustanovenia § 152 Obchodného zákonníka alebo z iných dôvodov uvedených v spoločenskej zmluve. Spoločenská zmluva navrhovateľa obsahuje ustanovenie v čl. 9 ods. 1 písm. g/, že valné zhromaždenie rozhoduje o zrušení spoločnosti a v čl. 18, kde je uvedené, že okrem dôvodov uvedených v Obchodnom zákonníku, spoločnosť možno zrušiť aj dohodou. Má za to, že podľa Zápisnice z valného zhromaždenia spoločnosti z 15. decembra 2008 všetci spoločníci navrhovateľa sa jednomyselne dohodli, že spoločnosť zrušujú k 15. decembru 2008, teda postupovali v zmysle ustanovenia § 151 písm. b) Obchodného zákonníka. Navrhovateľ uviedol, že predložil doklady, že spoločnosť nemá žiaden majetok. Právny predpis neupravuje podrobnejšie ustanovenia, ako má registrový súd vymazať spoločnosť bez majetku, keď bola dobrovoľne zrušená všetkými spoločníkmi podľa § 151 písm. b) Obchodného zákonníka. Navrhovateľ je toho názoru, že registrový súd mal na základe týchto listinných dôkazov spoločnosť vymazať z obchodného registra aj bez návrhu z vlastného podnetu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané účastníkom konania včas (§ 240 ods. 1 O. s. p.), pričom jeho prípustnosť je daná podľa ustanovenia § 239 ods. 2 písm. a) O. s. p., pristúpil k vecnému prejednaniu dovolania bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) a dospel k názoru, že dovolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Dovolateľ v dovolaní namietal, že postupoval v zmysle § 151 písm. b) Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého možno zrušiť spoločnosť z iných dôvodov uvedených

v spoločenskej zmluve. Spoločnosť E., s. r. o. bola v súlade s čl. 18 spoločenskej zmluvy zrušená na základe rozhodnutia valného zhromaždenia.

Všeobecnú úpravu zrušenia a zániku právnických osôb upravuje Občiansky zákonník, a to v ustanovení § 20a, podľa ktorého právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak. Pred zánikom právnickej osoby sa vyžaduje jej likvidácia, pokiaľ celé jej imanie nenadobúda právny nástupca alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

Spoločnosť E. je spoločnosťou s ručením obmedzeným. Najvyšším orgánom spoločnosti s ručením obmedzeným je valné zhromaždenie. Do jeho kompetencie medzi iným patrí podľa § 125 ods. 1 písm. i) Obchodného zákonníka rozhodovanie o zrušení spoločnosti alebo o zmene právnej formy, ak to spoločenská zmluva pripúšťa. Teda o zrušení spoločnosti alebo o zmene jej právnej formy môžu rozhodovať podľa spoločenskej zmluvy všetci spoločníci, alebo ak spoločenská zmluva obsahuje úpravu, podľa ktorej o zrušení spoločnosti rozhoduje valné zhromaždenie, tak o zrušení spoločnosti rozhoduje valné zhromaždenie, ktoré taktiež rozhoduje o vstupe spoločnosti do likvidácie a o ustanovení likvidátora. Ide o dobrovoľné zrušenie spoločnosti bez likvidácie formou zlúčenia, splynutia alebo rozdelenia pre všetky právne formy obchodných spoločností a družstvo, pričom všeobecné spoločné princípy dobrovoľného zrušenia spoločnosti bez likvidácie upravuje ustanovenie § 69 a § 69a Obchodného zákonníka. Pre spoločnosť s ručením obmedzeným je dobrovoľné zrušenie spoločnosti upravené v ustanovení § 152a a § 152b Obchodného zákonníka.

Za dobrovoľné zrušenie je treba považovať aj rozhodnutie valného zhromaždenia spoločnosti alebo spoločníkov spoločnosti o zrušení spoločnosti s likvidáciou. Teda k dobrovoľnému zrušeniu spoločnosti dochádza z vôle spoločníkov. Nútené zrušenie spoločnosti je buď právnym dôsledkom rozhodnutí konkurzného súdu alebo k zrušeniu spoločnosti dochádza rozhodnutím registrového súdu z dôvodov uvedených v § 68 ods. 6 Obchodného zákonníka, ďalej z dôvodov uvedených v ustanoveniach upravujúcich jednotlivé právne formy spoločnosti, ako aj z dôvodov uvedených v prechodných a záverečných ustanoveniach (§ 113, 119, 120, 151, 152, 152a - 152b, 768c pri spoločnosti s ručením obmedzeným) Obchodného zákonníka.

Dovolací súd je názoru, že rozhodnutie valného zhromaždenia spoločnosti E., s. r. o. o zrušení spoločnosti pre nedostatok majetku (bez likvidácie) je takým rozhodnutím valného zhromaždenia spoločnosti, ktoré nemá právnu relevanciu vo vzťahu k výmazu spoločnosti z obchodného registra bez právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým dôjde na základe dokazovania súdu k zisteniu nemajetnosti spoločnosti alebo k procesu postupnej likvidácie majetku spoločnosti v konkurznom konaní, keďže takéto rozhodnutie neprináleží valnému zhromaždeniu tejto spoločnosti, prekračuje rámec zákonného oprávnenia valného zhromaždenia pre dobrovoľné zrušenie spoločnosti, lebo zrušenie spoločnosti bez likvidácie je nútené zrušenie spoločnosti, o ktorom prináleží rozhodnúť buď konkurznému alebo registrovému súdu, pretože nejde o zlúčenie, splnutie, alebo rozdelenie spoločnosti.

Dovolací súd sa stotožnil s názorom ako súdu prvého stupňa, tak aj s názorom odvolacieho súdu, že ustanovenie § 68 Obchodného zákonníka v spojení s ustanoveniami zákona č. 530/2002 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v spojení s vyhláškou č. 25/2004 Z. z. je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti, z čoho jednoznačne vyplynulo, že konanie o výmaze spoločnosti z obchodného registra v zmysle podaného návrhu na výmaz spoločnosti môže prebehnúť bez likvidácie len v prípade zrušenia spoločnosti s likvidáciou alebo zrušenia spoločnosti bez likvidácie s právnym nástupcom. Za situácie, že k zrušeniu spoločnosti dôjde bez likvidácie a bez právneho nástupcu, je nevyhnutnou podmienkou na konanie o výmaze spoločnosti doloženie predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia súdu o nemajetnosti spoločnosti, ktoré súd vydal na základe vykonaného súdneho dokazovania postupom podľa § 68 ods. 6, 7, 8 a 9 Obchodného zákonníka (rozhodnutie súdu o zrušení obchodnej spoločnosti).

Dovolací súd sa taktiež stotožnil s názorom ako súdu prvého stupňa, tak aj názorom odvolacieho súdu, že ustanovenie § 68 ods. 9 Obchodného zákonníka systematicky nadväzuje na § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka a len v súdnych konaniach o zrušení obchodnej spoločnosti je možná výnimka zrušenia spoločnosti bez likvidácie z dôvodu jej nemajetnosti a bez právneho nástupcu. Teda súd a nie spoločníci, resp. valné zhromaždenie spoločnosti, rozhoduje o zrušení spoločnosti bez likvidácie pre nemajetnosť, keď na základe vykonaného dokazovania súd dospeje k záveru, že zapísaná spoločnosť v obchodnom registri nevlastní žiaden majetok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzajúc z ustanovenia § 68 Obchodného zákonníka v spojení s ustanoveniami zákona č. 530/2003 Z. z. (§ 8a ods. 1 písm. c/) a vyhlášky č. 25/2004 Z. z. dospel k názoru totožnému s názorom prvostupňového i odvolacieho súdu, že spoločnosť sa môže dobrovoľne rozhodnúť na jej zrušení, len ak sa zrušuje s právnym nástupcom alebo s likvidáciou (§ 68 ods. 2 Obchodného zákonníka). Tomuto názoru prisvedčuje aj ust. § 68 ods. 3 písm. c) Obchodného zákonníka, ktoré stanovuje, že spoločnosť sa zrušuje odo dňa uvedeného v rozhodnutí súdu o zrušení spoločnosti, inak odo dňa, keď toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť. V § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka je stanovené, že spoločnosť sa zrušuje odo dňa uvedeného v rozhodnutí spoločníkov alebo orgánu spoločnosti o zrušení spoločnosti, inak odo dňa, keď bolo toto rozhodnutie prijaté, ak ide o zrušenie spoločnosti s likvidáciou, alebo zrušenie spoločnosti bez likvidácie s právnym nástupcom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s ustanovením § 243b ods. 1 O. s. p. dovolanie navrhovateľa zamietol, keďže v predmetnej veci nezistil dôvody dovolania a nezistil ani vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2013

JUDr. Alena Priecelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Mgr. Monika Poliačiková